

Raadsbesluit

Collegevergadering: 26 juni 2025

Zaaknummer : 1314613
Team : Ruimtelijk Beleid Heemstede
Portefeuillehouder : A.H.A. Grummel
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Vaststellen Voorbereidingsbesluit staalslakken en grondstabilisatie gemeente Heemstede

Kernboodschap

Bij infrastructurele werken kunnen staalslakken worden toegepast. Als dit steenachtige materiaal in aanraking komt met water kunnen schadelijke stoffen in de bodem en het oppervlaktewater terecht komen.

Voor de toepassing van staalslakken geldt geen meldplicht. De omvang van de risico's is daarom onbekend. In de gemeentelijke Nota bodembeheer is opgenomen dat in het Omgevingsplan een meldplicht staalslakken en grondstabilisatie wordt opgenomen. Vooruitlopend op het Omgevingsplan heeft Omgevingsdienst IJmond een 'Vorbereidingsbesluit staalslakken en grondstabilisatie gemeente Heemstede' opgesteld waarmee de meldplicht direct van kracht wordt.

Besluit B&W

1. De raad voor te stellen om het 'Vorbereidingsbesluit staalslakken en grondstabilisatie gemeente Heemstede' vast te stellen.
2. Het voorstel voor te leggen aan de commissie Ruimte om advies te geven aan de raad.

Besluit raad

De raad van de gemeente Heemstede;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 mei 2025.

Besluit:

1. Het 'Vorbereidingsbesluit staalslakken en grondstabilisatie gemeente Heemstede' vast te stellen

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

Wettelijke grondslag

Juridisch en beleidskader

- Nota bodembeheer deelnemende gemeenten Omgevingsdienst IJmond
- Omgevingswet
- Tijdelijk alternatieve maatregel (TAM) Voorbereidingsbesluit

Bevoegdheid

De raad is bevoegd om het voorbereidingsbesluit vast te stellen overeenkomstig artikel 4.14 lid 1 van de Omgevingswet.

Bestuurlijke achtergrond

De gemeente streeft via de Nota bodembeheer (op 08-06-2023 vastgesteld door de gemeenteraad) naar een schone en gezonde bodem voor de inwoners. In de Nota bodembeheer is opgenomen dat in het omgevingsplan een maatwerkregel meldplicht staalslakken en grondstabilisatie wordt opgenomen.

Omgevingsdienst IJmond stelde hiervoor een 'Voorbereidingsbesluit staalslakken en grondstabilisatie gemeente Heemstede' op. Het voorbereidingsbesluit wordt aan alle deelnemers van Omgevingsdienst IJmond voorgelegd voor vaststelling. Hierdoor ontstaat een gelijk speelveld voor bedrijven die staalslakken willen toepassen.

Motivering

Staalslakken zijn restproducten van de productie van staal. Het is een steenachtig materiaal dat zware metalen kan bevatten. Het wordt toegepast als stabilisatie of ophoging onder infrastructurele werken. Als staalslakken in aanraking komen met hemel- en/of grondwater verandert de zuurgraad van het water en kunnen zware metalen in de bodem of oppervlaktewater terecht komen.

In het verleden waren de risico's nog niet bekend. Het was gebruikelijk om staalslakken toe te passen bij infrastructurele werken. Naar aanleiding van nieuwsberichten is de gemeente, als opdrachtgever, de afgelopen jaren gestopt met de toepassing van staalslakken. Vanaf nu wordt het opgenomen in nieuw op te stellen beleid.

Staalslakken kunnen door private partijen zonder melding worden toegepast. Hierdoor is het onbekend waar deze bouwstof is toegepast. Vanwege de risico's voor de gezondheid van inwoners en het milieu is dit ongewenst. Met de meldingsplicht sluit de gemeente aan bij een regionale stap om meer inzicht te krijgen in de toepassing van staalslakken en daarmee de risico's.

Voorbereidingsbesluit staalslakken en grondstabilisatie gemeente Heemstede

De Nota bodembeheer deelnemende gemeenten Omgevingsdienst IJmond stelt voor om in het omgevingsplan een maatwerkregel meldplicht staalslakken en grondstabilisatie op te nemen. Een

maatwerkregel geldt pas op het moment dat deze is opgenomen in het definitief omgevingsplan van de gemeente en is opgenomen in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Artikel 4.14 lid 1 van de Omgevingswet maakt het mogelijk een voorbereidingsbesluit te nemen. Het voorbereidingsbesluit wijzigt het omgevingsplan met voorbeschermingsregels en er geldt geen voorgeschreven voorbereidingsprocedure. De regels vervallen na een jaar en zes maanden als daarvoor het omgevingsplan niet is gewijzigd (het wijzigingsbesluit niet is bekendgemaakt). Het voorbereidingsbesluit is tijdelijk van kracht. Voor het vervallen kan het omgevingsplan worden gewijzigd met een maatwerkregel. Het is dan voldoende als binnen de termijn de wijziging van het omgevingsplan waarmee de definitieve bodemregels in het omgevingsplan worden opgenomen zijn bekendgemaakt.

Kanttekening

Landelijke regels

De gemeente kan wachten op landelijke regelgeving. De Staatssecretaris van I&W heeft aangegeven een meldplicht of vergunningplicht voor de toepassing van staalslakken en andere bouwstoffen te onderzoeken. Er is een landelijke informatieplicht aangekondigd via een wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Hiervoor worden ook handelingsperspectieven voor staalslakken én andere secundaire bouwstoffen verder onderzocht. Het gaat dan om een specifiekere invulling van onder andere toepassingseisen en landelijke registratie van toepassingslocaties.

De uitslagen van deze onderzoeken en de eventuele aanpassing van regels nemen veel tijd in beslag. In de tussentijd kunnen staalslakken zonder melding worden toegepast. Vanwege de risico's voor het milieu en gezondheid is dit niet gewenst. Vooruitlopend op de vaststelling van landelijke regels biedt een (regionale) meldplicht een tijdelijke oplossing om inzicht in de omvang en locaties van toepassingen van staalslakken te verkrijgen. Hierdoor verbetert ook het toezicht en de handhaving op de toepassing van staalslakken.

Duurzaamheid

Het voorbereidingsbesluit verbetert het inzicht van de toepassing van staalslakken. Hierdoor kunnen misstanden eerder worden aangepakt en de kwaliteit van de bodem en het oppervlaktewater worden beschermd.

Financiën

De toezicht en handhaving op de toepassing van staalslakken behoort tot het basistakenpakket en kan door Omgevingsdienst IJmond binnen de bestaande formatie worden uitgevoerd.

Samenwerking en communicatie

De gemeenten binnen het werkgebied van Omgevingsdienst IJmond en het werkgebied van Omgevingsdienst Noordzeekanaal gebied stellen hetzelfde voorbereidingsbesluit vast. Dit zorgt voor een level playing field binnen de gehele regio.

Het besluit wordt via een persbericht van Omgevingsdienst IJmond bekend gemaakt voor de deelnemende gemeenten. De regels worden met een Gemeenteblad bekend gemaakt op www.officiëlebekendmakingen.nl en in DSO

Planning/uitvoering

Omgevingsdienst IJmond voert na de bekendmaking van het besluit het toezicht en de handhaving op de toepassing van staalslakken en grondstabilisatie uit. De beoordeling van meldingen en het toezicht en handhaving van de regels in het omgevingsplan vallen onder het basistakenpakket. De directeur is gemandateerd zo nodig bestuursrechtelijk te handhaven.

Bijlagen

1. Voorbereidingsbesluit staalslakken en grondstabilisatie gemeente Heemstede